ก 12096

กรุงเทพธุรกิจ
ปีที่ 24 ฉบับที่ 8399 วันพุธที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2554 หน้า 3

มลพิษ'ถ่านหิน' หอย-กุ้งแม่น้ำใกล้สูญพันธุ์

แม่น้ำท่าจีน บริเวณ ต.บางหญ้าแพรก อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร ไม่เพียงเป็นพื้นที่สัญจรทางน้ำที่สำคัญ หากพื้นที่ดังกล่าวยังรวมกิจกรรมทางน้ำอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ทั้ง เรือประมง และชาวประมงพื้นที่ ใช้พึ่งพาแม่น้ำท่าจีนในการเก็บหอยแครง หอยพิมพ์ขาย

นายกำจร มงคลศรีลักษณ์ นายกสมาคมประมง บางหญ้าแพรก อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร บอกว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง และ หอยพิมพ์ บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน ได้รับผลกระทบเนื่องจากน้ำเสียที่ปนเปื้อนจากเรือขนส่งถ่านหินล่ม ทำให้หอยและกุ้งที่เลี้ยงในฟาร์มตายเกือบทั้งหมด

ขณะที่เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งรายหนึ่งบอกว่า กุ้งตายยกบ่อเสียหายกว่า10ตันจากน้ำเสียที่น่าจะมาจากฝุ่นผงถ่านหินที่ไหลลงสู่แม่น้ำเพราะก่อนหน้านี้กุ้งตายบ้างในช่วงเดือนต.ค.-ม.ค.-ก.พ. แต่ตอนนี้น้ำเสียเกิดขึ้นตลอดปี

หอยพิมพ์หายจากท่าจีน

เช่นเดียวกับ นายสมคนึง พรรณสุข อายุ 64 ปี หรือชาวบ้าน ต.บางหญ้าแพรก หรือ ตาทึ่ม เขามีอาชีพเก็บหอยพิมพ์บริเวณปากอ่าวแม่น้ำท่าจีน

"แม่น้ำท่าจีนเปลี่ยนไปมาก ผมตามพ่อเก็บหอยพิมพ์ตั้งแต่เด็ก แต่ไม่เคยเจออะไรแบบนี้มาก่อน"

ในช่วงเมื่อ 4-5 ปีที่ผ่านมา จำนวนหอยพิมพ์ หอยแครงในแม่น้ำลดลงจากเดิมที่เขาใช้เวลาไม่กี่ชั่วโมงสามารถเก็บหอยได้หลายสิบกิโล แต่ตอนนี้เขาใช้เวลาทั้งวันยังเก็บหอยได้ไม่ถึง 5 กิโลกรัม

"หน้าดินแม่น้ำกลายเป็นโคลนสีดำ ผมลงไปเก็บหอยขึ้นจากน้ำ ขาทั้งสองข้างของผมเป็นสีดำล้างออกยาก ผมคิดว่าน่าจะเป็นถ่านหิน"

หลังจากนั้น สมาคมประมง ก็จับตาร่วมกันตรวจสอบการขนส่งถ่านหินจากเรือ ซึ่งพบว่า เรือขนถ่านหินมักจะพบว่าปล่อยน้ำปนถ่านหินลงแม่น้ำ

"พอเรือเปล่าลอดผ่านใต้สะพานก็จะดูดน้ำใต้เรือทิ้งลงแม่น้ำ ฝุ่นผงถ่านหินก็ลงไปด้วย ไปปกคลุมหน้าดินใต้ท้องน้ำ ทำให้ หอยพิมพ์ หอยแครง ไม่สามารถแพร่พันธุ์ได้" ตาทึ่ม บอก

ฝุ่นถ่านหินกระทบสวนฝรั่ง

ไม่เพียงหอยพิมพ์ของ ตาทึ่ม เท่านั้น ฝุ่นผงถ่านหิน ยังคงปลิวตามลมมาอย่างต่อเนื่องทุกครั้งที่มีการขนถ่ายถ่านหินจากท่าเรือ นายประเสริฐ เกิดไพบูลย์ อายุ 52 ปี และพี่ชายของเขา มีบ้านและแปลงเกษตรกรรมติดกับรั้วท่าเรือถ่านหิน บอกว่าเขาต้องเปลี่ยนอาชีพ

นายประเสริฐและพี่ชายมีอาชีพเกษตรกรรมโดยแท้ เขาทำสวนฝรั่งในพื้นที่หลายสิบไร่ในพื้นที่ติดกับท่าเรือถ่านหิน เขาบอกว่า ในช่วงแรกของการตั้งท่าเรือ เขาคิดว่าจะสามารถอยู่ร่วมกันได้ระหว่างถ่านหินและการทำเกษตรกรรม ด้วยความไม่ชัดเจนว่า กิจการประเภทนี้ประกอบไปด้วยกระบวนการอะไรบ้าง

แต่เมื่อฝุ่นผงถ่านหินที่ปลิวมาติด ผลฝรั่งติดดอกฝรั่งจนไม่เกิดลูกในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา ทำให้พวกเขาร้องเรียนไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลท่าส้ม และร้องเรียนให้กรมควบคุมมลพิษ

ตรวจสอบคุณภาพอากาศในพื้นที่ในปี 2549-2550 แต่ทุกอย่างก็เงียบหายไป

เมื่อคำร้องของพวกเขาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ทำให้พวกเขาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองจากเดิมที่เคยปลูกฝรั่ง ต้องเปลี่ยนมาปลูกข่านำหัวข่าที่มุดใต้ดินไปขาย

สวนฝรั่งกว่า 12 ไร่ ถูกเปลี่ยนเป็นสวนข่าด้วยเหตุผลต้องการหลบลงใต้ดินเพื่อหนีฝุ่นผงถ่านหินทำให้รายได้ของเขาลดลงทันทีด้วย ราคาของหัวข่าที่ถูกกว่า เพียงกิโลกรัมละ 4-5 บาท เทียบไม่ได้กับราคาฝรั่งนอกจากนี้ฝรั่งสามารถขายได้ตลอดปี ขณะที่หัวข่าขายได้เพียงบางฤดูเท่านั้น

มลพิษคุมแม่น้ำป่าสัก

หลังจากศาลปกครองมีคำสั่งยุติการดำเนินการขนถ่ายถ่านหินในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ทำให้ อ.นครหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา กลายเป็นพื้นที่รองรับแทน พระมหามนตรี วลลโภ เจ้าอาวาสวัดสะมุด บอกว่ามีเรือถ่านหินขนมาที่แม่น้ำป่าสักทำให้ช่วงหลังฝุ่นถ่านหินเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้เรือขนถ่ายสินค้าเป็นจำนวนมากที่จอดรอขึ้นเทียบท่าที่แม่น้ำป่าสัก สร้างความเดือดร้อนให้กับวัดและประชาชนในพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำไม่น้อยเช่นกัน

แม้ว่าความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแม่น้ำท่าจีนจะยังไม่ชัดเจนว่ามาจาก ถ่านหิน แต่ นายวรศาสน์ อภัยพงษ์ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า เชื่อว่ากระทบสะสมจากถ่านหินมีแน่นอน ซึ่ง คพ.จะมีการติดตามผลกระทบอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังกังวลเรื่องผลกระทบจากตะกอนถ่านหินที่ถูกปล่อยลงในแม่น้ำท่าจีน เนื่องจากพบว่าเมื่อเรือนำถ่านหินออกบนท่าเรือแล้ว ในระหว่างกลับออกไปก็มักจะสูบน้ำใส่เรือเพื่อให้ลอดสะพานแห่งหนึ่งได้ แต่เมื่อพ้นไปก็จะถ่ายน้ำที่มีเศษตะกอนถ่านหินปนเปื้อนลงไปในแม่น้ำ ซึ่งอาจทำลายระบบนิเวศน์ ทำให้สัตว์หน้าดินจำพวกกุ้ง หอย ปู ปลา ได้รับผลกระทบ ดังนั้น คพ. กำลังเก็บข้อมูลในส่วนตะกอนท้องน้ำมาตรวจสอบเพิ่มเติมด้วย

ขณะที่ นางนิศากร โฆษิตรัตน์ เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า แม้ผลตรวจสอบจะไม่เกินมาตรฐาน แต่เห็นว่าอันตรายจากฝุ่นผงถ่านหินน่าจะเกิดขึ้น หรือมีผลกระทบที่ต้องควบคุมทั้งในอากาศและในตะกอนดินแม่น้ำด้วยเช่นกัน